

10 maart 2026

Stef Blok, lid Europese Rekenkamer

EU begroting 2028-2034

Enkele punten uit de adviezen van de
Europese Rekenkamer

01

Voorstel EU begroting 2028-2034

De voorgestelde hoogte en samenstelling van de uitgaven
in vergelijking met de meerjarenbegroting 2021-2027

Voorstel voor de financiering van de begroting
nieuwe eigen middelen

01

Financiële en beleidsonderzoeken

Artikel 287 van het Verdrag over
de werking van de Europese Unie

Onderzoeken door de Europese Rekenkamer

- Financiële onderzoeken
 - Accountantsverklaring bij de jaarrekening
 - Betrouwbaarheidsverklaring bij de ontvangsten en uitgaven
 - Adviezen over Commissievoorstellen met een financiële impact
- Beleidsonderzoeken
 - Is het beleid, en zijn de uitgaven van de Europese Unie
 - Doeltreffendheid
 - Doelmatigheid
 - Zuinig

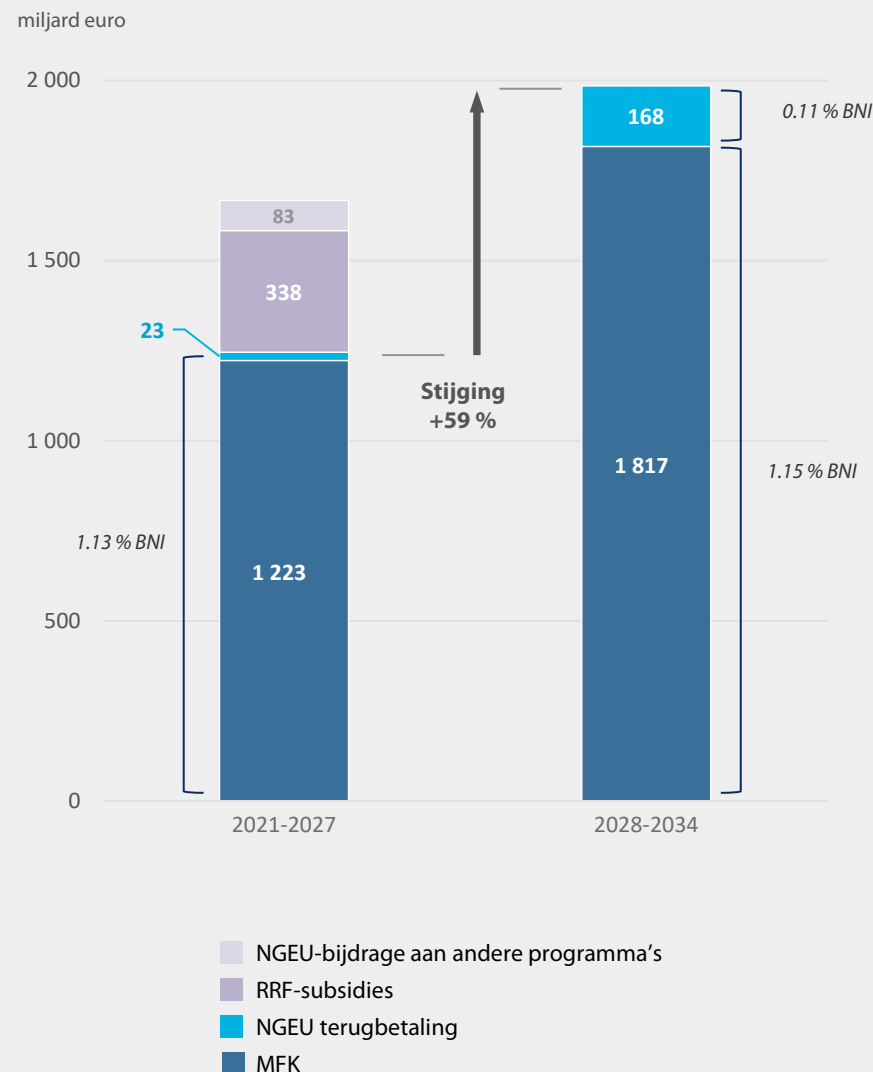
EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

Bron: <https://methodology.eca.europa.eu/aware/GAP/Pages/ECA-types-of-audits.aspx> en
<https://methodology.eca.europa.eu/aware/opinion/Pages/default.aspx>

01

De hoogte van de uitgaven van de EU-begroting 2028-2034

In vergelijking met de huidige meerjarenbegroting

Opmerking: De bedragen van het MFK 2021-2027 omvatten niet de volgende bedragen van het REPowerEU-plan: de aanvullende subsidies in het kader van het emissiehandelssysteem (17,3 miljard EUR) en de reserve voor aanpassing aan de Brexit (1,6 miljard EUR) die boven de MFK-maxima uitkomen.

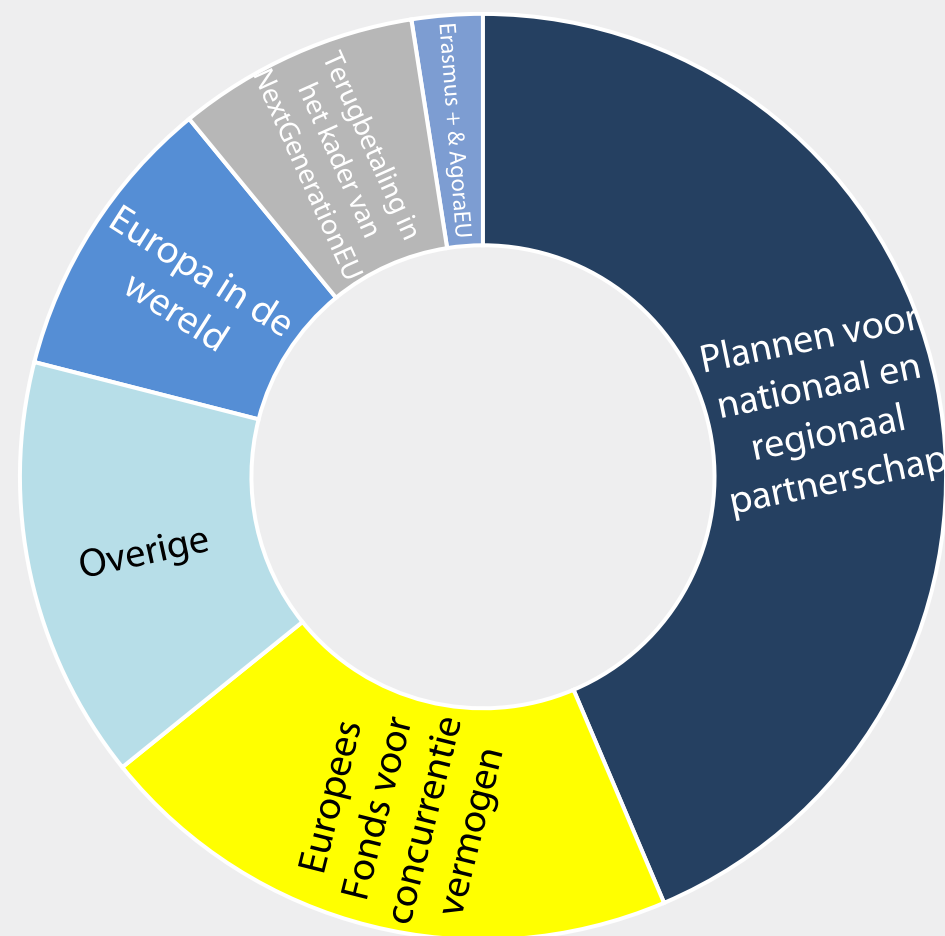

CURIA RATIONUM
EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

01

Samenstelling van de EU-begroting 2028-2034

De verschillende onderdelen van de meerjarenbegroting 2028-2034

Plannen voor nationaal en regionaal partnerschap	865	44%
Europees Fonds voor concurrentievermogen	409	21%
Europa in de wereld	200	10%
Overige	293	15%
Terugbetaling in het kader van NextGeneration EU	168	8%
Erasmus + & AgoraEU	49	2%

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

Bron: Factsheet on MFF summary (bladzijde 2 – bewerkt)

https://commission.europa.eu/document/download/1af543c5-24b9-4806-bc5f-5f41a20a433b_en

01

Aandeel landbouw in de EU-begroting 2028-2034

De begroting voor het plan voor
nationaal en regionaal partnerschap
Een vast deel voor inkomenssteun
voor landbouwbedrijven

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

NRP plannen

Geoormerkte inkomenssteun in het kader
van het GLB
293,7 miljard EUR

Niet-geoormerkt bedrag voor cohesie,
landbouw, visserij, veiligheid
453 miljard EUR

De NRP plannen zijn het belangrijkste onderdeel van het totaal begrote bedrag van 865 miljard euro en is de naamgever ervan, daarnaast worden de EU faciliteit, Interreg en Home affairs funds begroot (zie <https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/0b812eb5-320a-4ed7-9004-3b78df3b8b41/download> bladzijde 2)

01

Europees Fonds voor concurrentievermogen

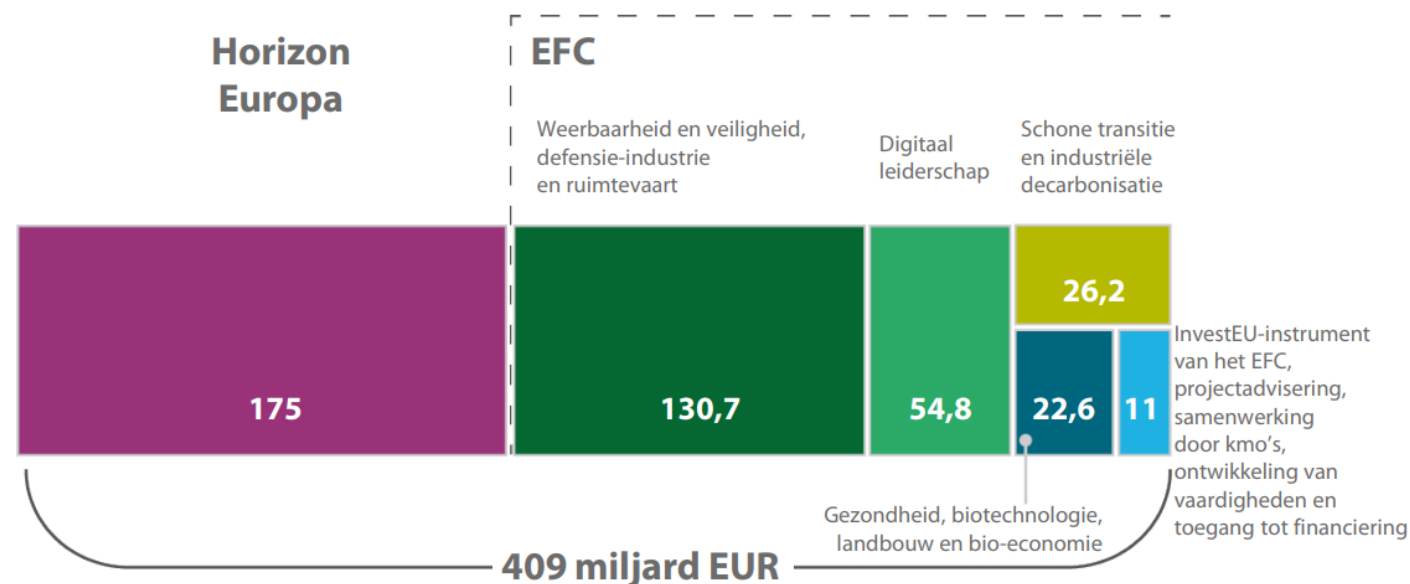
Het onderzoeks- en ontwikkelingsfonds (Horizon Europa) blijft bestaan met een verhoogd budget.

Daarnaast wordt het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC) geplaatst met subsidies voor defensie, digitale en industriële transitie, gezondheid en de voorzetting van InvestEU.

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

Figuur 1 | Prioritaire toewijzingen uit het EFC 2028-2034 (in miljard EUR in lopende prijzen)

Bron: Europese Commissie, bedragen in lopende prijzen.

01

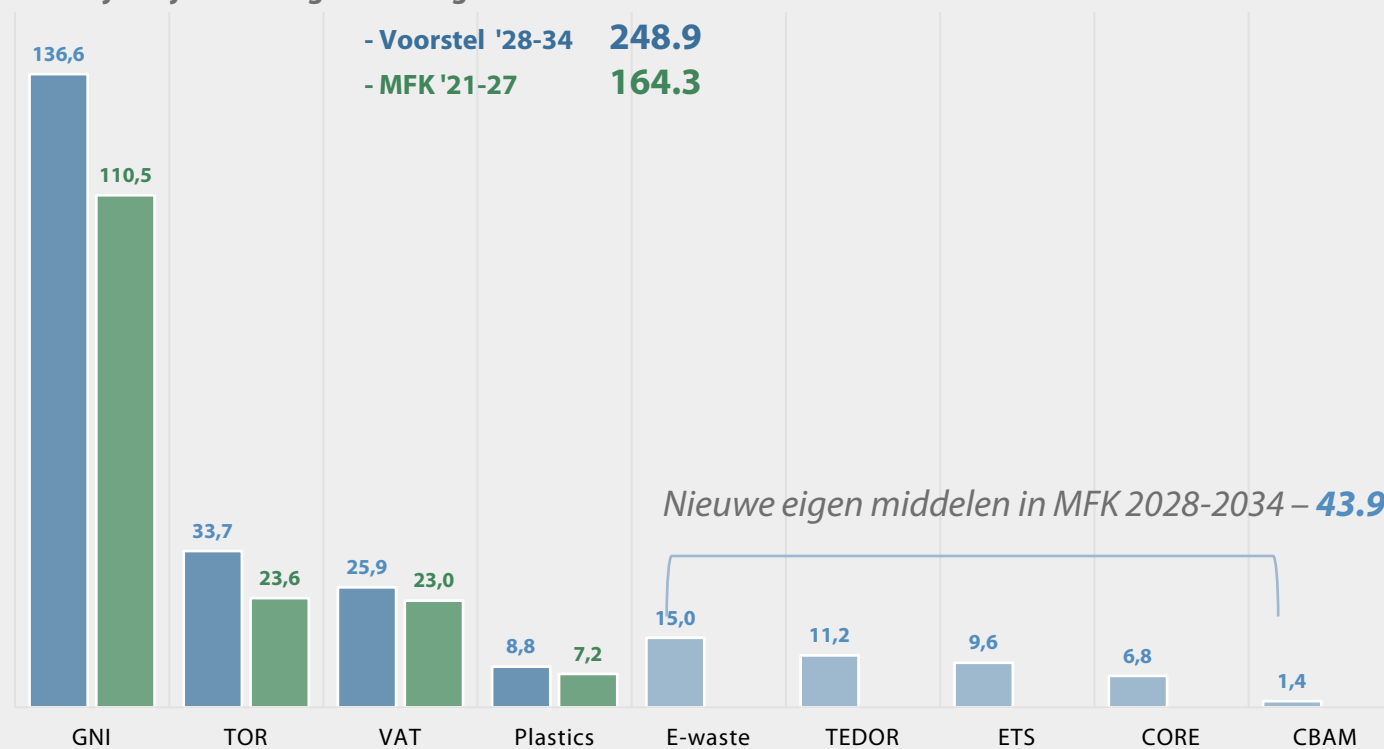
De financiering van de EU begroting 2028-2034

De nationale bijdragen op basis van het bruto nationaal inkomen (BNI/GNI) blijft de grootste EU financieringsbron

Nieuwe eigen EU belastingen verminderen het inkomen dat anders de lidstaten zouden ontvangen

(miljard euro's in prijzen van 2025, gemiddelde per jaar)

Gemiddeld jaarlijks ontvangsten uit eigen middelen

02

Lessen uit ons werk bij de huidige en voorgestelde wijze van uitbetaling

Huidige wijze van uitbetaling

- Op rechten gebaseerde betalingen
- Betalingen op basis van vergoedingen

Voorgestelde wijze van uitbetaling

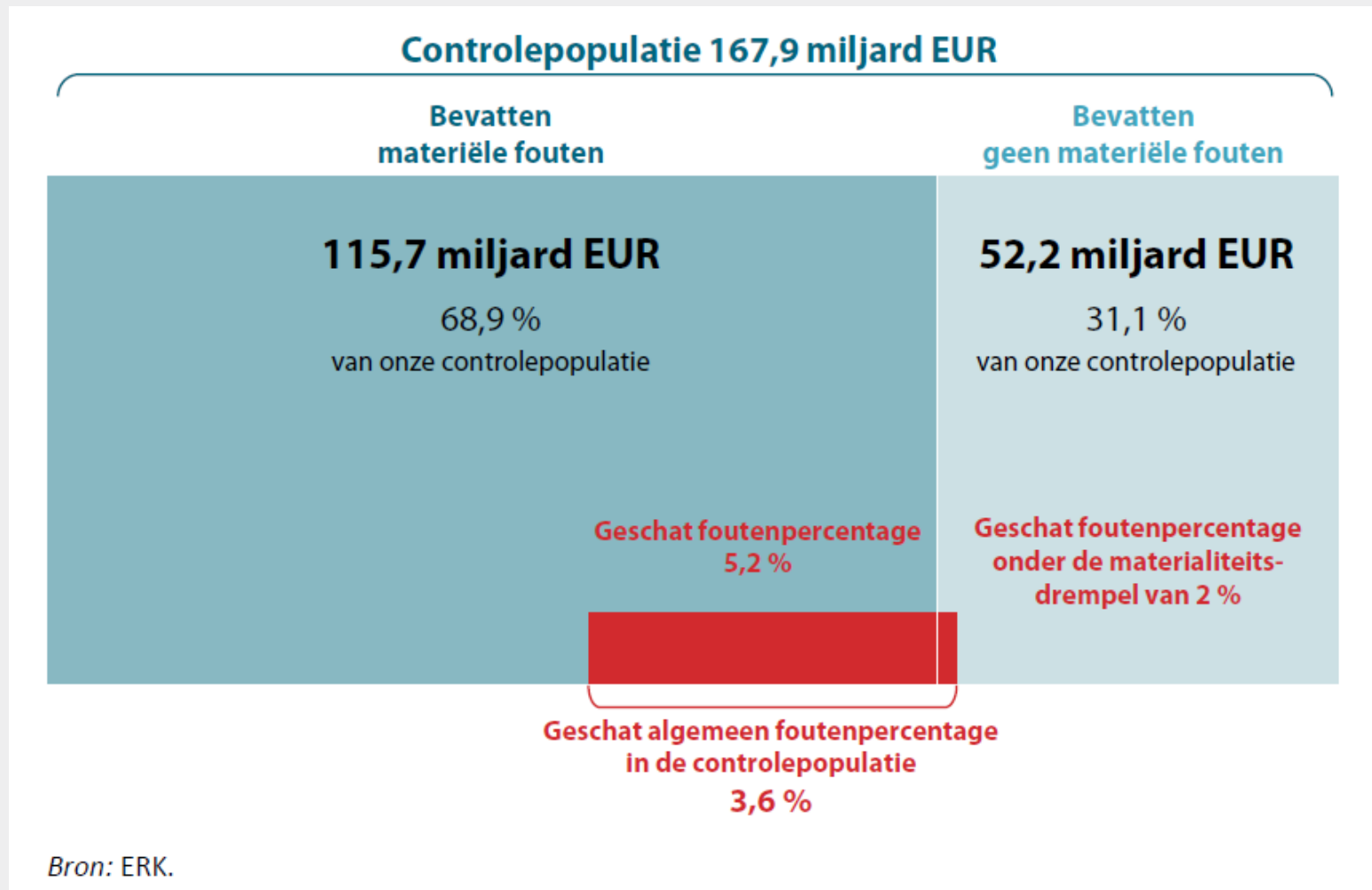
- Op basis van mijlpalen en doelstellingen
(vergelijkbaar met de betaalwijze van het Coronaherstelfonds)

02

Huidige begroting

- Op rechten gebaseerde betalingen (laag risico)
- Betalingen op basis van vergoedingen (hoog risico)

02

Ons oordeel over de herstel- en veerkracht faciliteit (RRF)

We gaven een oordeel met beperking over de uitgaven van het Coronaherstelfonds in vier achtereenvolgende jaarverslagen (financieel onderzoek)

en beoordeelden de doelmatigheid en doeltreffendheid in 10 speciale verslagen

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

2021

Jaarverslagen

- over de uitvoering van de EU-begroting betreffende het begrotingsjaar 2021
- over de activiteiten gefinancierd uit tiende en elfde Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) betreffende het begrotingsjaar 2021

2022

Jaarverslagen

- over de uitvoering van de EU-begroting betreffende het begrotingsjaar 2022 en
- over de activiteiten gefinancierd uit het tiende en elfde Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) betreffende het begrotingsjaar 2022

2023

Jaarverslagen

- over de uitvoering van de EU-begroting betreffende het begrotingsjaar 2023 en
- over de activiteiten gefinancierd uit het tiende en elfde Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) betreffende het begrotingsjaar 2023

2024

Jaarverslagen

- over de uitvoering van de EU-begroting betreffende het begrotingsjaar 2024 en
- over de activiteiten gefinancierd uit het tiende, tiende en elfde Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) betreffende het begrotingsjaar 2024

SPECIAAL VERSLAG 21/2025

NL

RRF-steun voor een beter ondernemingsklimaat

Komt slechts gedeeltelijk tegemoet aan landspecifieke aanbevelingen, maar enkele eerste resultaten hebben bijgedragen tot vooruitgang bij de uitvoering ervan

NL 2025

10

Speciaal verslag

Arbeidsmarkthervormingen in de nationale herstel- en veerkrachtplannen

Enkele resultaten, maar onvoldoende om structurele uitdagingen aan te pakken

NL 2024

14

Speciaal verslag

Groene transitie

Onduidelijke bijdrage uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit

SPECIAAL VERSLAG 06/2026

NL

Fraudebestrijding in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit

Werk in uitvoering

NL 2023

07

Speciaal verslag

Opzet van het controlesysteem van de Commissie voor de RRF

Op EU-niveau blijft een zekerheids- en verantwoordingskloof bestaan in het nieuwe uitvoeringssysteem, ondanks uitgebreide werkzaamheden die worden gepland

NL 2022

21

Speciaal verslag

De beoordeling door de Commissie van de nationale herstel- en veerkrachtplannen

in het algemeen adequaat, maar er blijven uitvoeringsrisico's

02

Verbeteringen zijn mogelijk

Onze adviezen geven de medewetgevers aan waar verbeteringen mogelijk en nodig kunnen zijn

Onze adviezen bevatten opmerkingen en suggesties om de aandacht te vestigen op de duidelijkheid, samenhang en volledigheid van de voorstellen. We geven aan waar verbeteringen door de medewetgevers nodig kunnen zijn.

02

Voorstel meerjaren begroting 2028-2034

De voorstellen voor de
meerjarenbegroting 2028-2034
volgen het model van betalingen
van het Coronaherstelfonds
(herstel- en veerkrachtfaciliteit –
RRF)

Geen uitbetaling op basis van gemaakte kosten maar op basis van mijlpalen en doelstellingen

- Gerichte hervormingen
- Gerichte investeringen

Op basis van landenspecifieke aanbevelingen uitgewerkt in de
nationale en regionale partnerschapplannen.

02

Lessen uit het Coronaherstelfonds

We stellen tekortkomingen vast in een aantal output- en resultaatindicatoren die in het voorstel voor een prestatieverordening waren vastgesteld.

Niet alle tekortkomingen van de systematiek van het Coronaherstelfonds zijn aangepakt in de voorstellen

- Sommige indicatoren zijn vaag, waardoor er veel ruimte voor interpretatie is wat betreft hun reikwijdte en inhoud.
- Daarnaast zijn sommige indicatoren gericht op procedurele of administratieve stappen,
- Teveel output in plaats van maatschappelijke resultaten

Een tekortkoming die we reeds in onze werkzaamheden voor het coronaherstelfonds (herstel- en veerkrachtfaciliteit – RRF) hebben vastgesteld.

02

Voorbeelden

Is wetgeving voldoende of moeten er investeringen gedaan worden?

Voorbeeld Griekenland 2022

In het herstel- en veerkrachtplan van Griekenland was het voldoende om een ministeriële besluit voor laadpunten voor elektrische auto's in werking te laten treden voor de bijdrage van het Coronaherstelfonds.

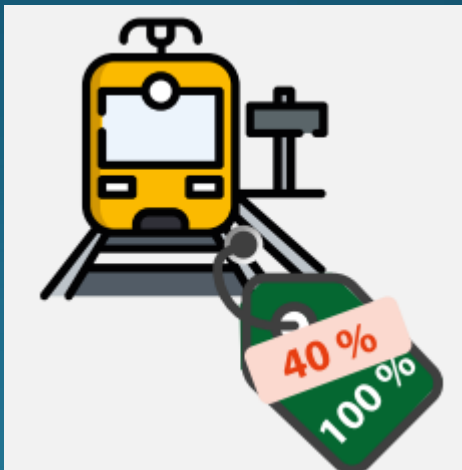
Voorbeeld Spanje 2023

Onvoldoende specifieke mijlpaal voor inwerkingtreding oplaadpunten parkeerterreinen zonder aantal of percentage van oplaadpunten.

In andere lidstaten werden daadwerkelijke investeringen in laadpunten uit het Coronaherstelfonds gesubsidieerd.

02

Voorbeelden

Dragen de investeringen bij aan het Europees doel?

Voorbeelden uit de groene transitie:

Overschatting impact investeringen in spoorvervoer

Projecten opgenomen onder de indicator voor uitbreidingsinvesteringen terwijl het vervangingsinvesteringen betreft waardoor de impact beperkter is.

02

Wat is een mijlpaal of streefdoel waard?

Hoe zal de waarde toegekend aan een streefdoel of mijlpaal worden bepaald?

Het voorkomen van het risico op overbetaling hangt samen met de methode van bepaling van de hoogte van de uitbetaling ...

De Commissie stelt voor om uitbetalingen te doen op vooraf bepaalde bedragen voor elk streefdoel en mijlpaal, echter de wijze waarop deze waarde bepaald gaat worden is nog onduidelijk.

Kader 1

Voorbeeld van geraamde kosten die de werkelijke kosten overschrijden

In **Frankrijk** werd het streefdoel van de maatregel “Digitale upgrade van de staat en de grondgebieden” op bevredigende wijze verwezenlijkt. Hoewel de geraamde kosten 500 miljoen EUR bedroegen, waren de werkelijke kosten 368 miljoen EUR (26 % lager). Frankrijk heeft niettemin de volledige financiering ontvangen op basis van de geraamde kosten van de maatregel.

Bron: Speciaal verslag 13/2025, paragraaf 47.

02

Transparantie

En is er voldoende inzicht in de uiteindelijk met de streefdoelen verbonden kosten?

... en met de informatie over de subsidieontvangers en de onderliggende kosten

Er is geen zekerheid dat de beschikbare gegevens ook de daadwerkelijke eindontvangers traceerbaar gemaakt worden.

Tussenliggende overheid?

Werkelijke eindontvanger?

02

Noodzakelijke basis voor ons werk

Het onderzoek van de Europese Rekenkamer richt zich op de onderliggende transacties

Komt de subsidie goed terecht?

- Aanbesteding
- Staatssteun
- Belangenconflicten
- Boordeling van de onderliggende kosten door de Commissie en nationale autoriteiten

03

Nadere aandachtspunten uit onze adviezen

Subsidiariteitsbeginsel en EU toegevoegde waarde

Leningen gegarandeerd door de EU begroting

03

Hoe wordt de meerwaarde van de EU uitgaven bepaald?

Artikel 5 lid 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie

EUROPEAN
COURT
OF AUDITORS

Subsidiariteitsbeginsel uit het verdrag

Krachtens het subsidiariteitsbeginsel treedt de Unie op de gebieden die niet onder haar exclusieve bevoegdheid vallen, slechts op indien en voor zover de doelstellingen van het overwogen optreden niet voldoende door de lidstaten op centraal, regionaal of lokaal niveau kunnen worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang of de gevolgen van het overwogen optreden beter door de Unie kunnen worden bereikt.

Bron:: Artikel 5 lid 3 van het [Verdrag betreffende de Europese Unie \(geconsolideerde versie\)](#)

03

Hoe wordt de meerwaarde van de EU uitgaven bepaald?

In alle adviezen is een onderdeel over Europese meerwaarde opgenomen, afkomstig van de analyse 03/2025 Kansen voor het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027

Geen definitie van Europese meerwaarde

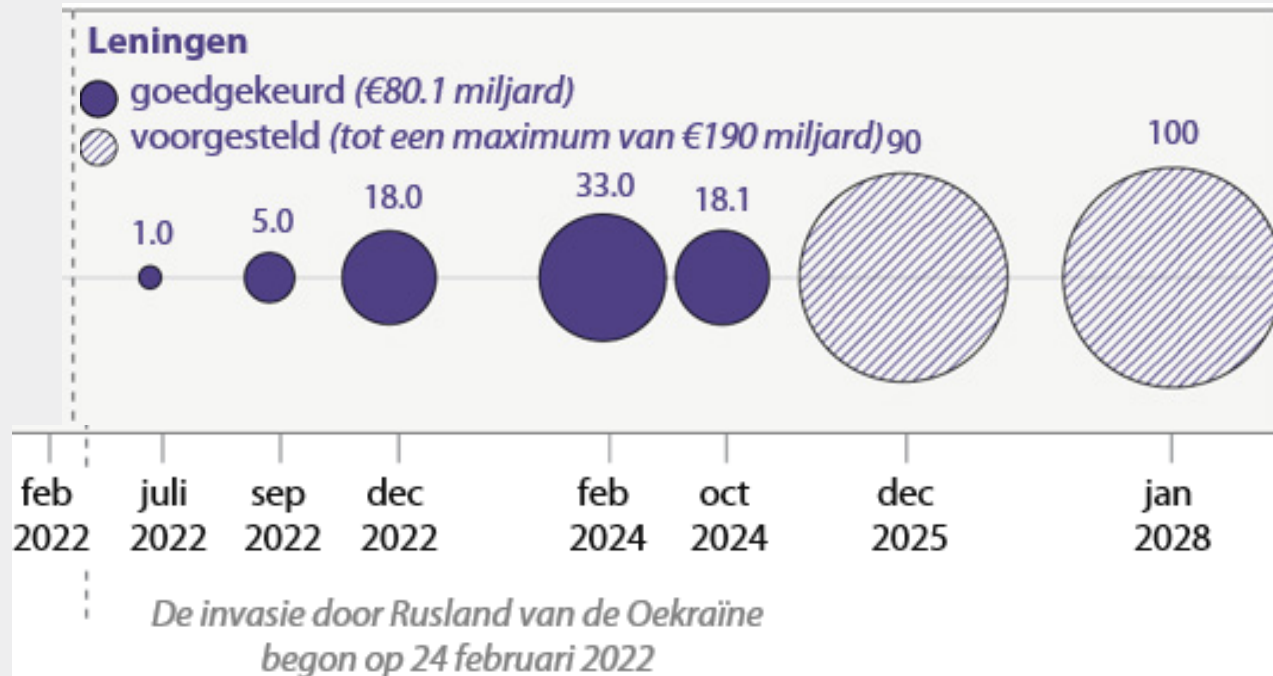
Om volledig effectief te kunnen zijn, moet het concept van Europese meerwaarde, door alle EU-instellingen op dezelfde manier worden opgevat en moet in een passende politieke verklaring of EU-wetgeving worden vastgelegd.

Met andere woorden, **Europese meerwaarde kan alleen effectief worden gemeten als deze duidelijk is gedefinieerd en consistent wordt toegepast.**

03

Voorgestelde leningen door de EU op te nemen

Als gevolg van de voorstellen voor externe betrekkingen (Global Europe) zullen de reeds besloten en voorgestelde leningen aan de Oekraïne een substantieel deel uit gaan maken van de toekomstige schulden van de EU

03

Voorgestelde leningen door de EU op te nemen

Ook in de voorstellen voor het EU beleid in de lidstaten is een leenfaciliteit opgenomen van 150 miljard euro.

Ons advies over de leenfaciliteit van het Europees Fonds

Een EU-leenfaciliteit van een dergelijke omvang, en niet als reactie op een crisissituatie, is een belangrijke nieuwigheid die van de EU de penningmeester van de lidstaten en een kredietnemer op de kapitaalmarkten, en een kredietverstrekker aan de lidstaten maakt, met het oog op het nastreven van reguliere beleidsdoelstellingen.

In tegenstelling tot eerdere grootschalige EU-faciliteiten is het voorstel voor het leenfaciliteit niet gebaseerd op specifieke verdragsbepalingen.

Het gebruik van de leenfaciliteit kan gevolgen hebben voor het monetaire beleid, die moeten worden geanalyseerd

03

Voorgestelde leningen door de EU op te nemen

Commissievoorstel eigen middelen besluit

Artikel 6

Buitengewone leningen om de gevolgen van ernstige crises, zware tegenspoed of een ernstige dreiging daarvan in de periode 2028-2034 het hoofd te bieden

Buitengewone leningen van 350 miljard euro opgenomen in het voorstel voor het eigen middelen besluit

Paragraaf 19 van advies 04/2026:

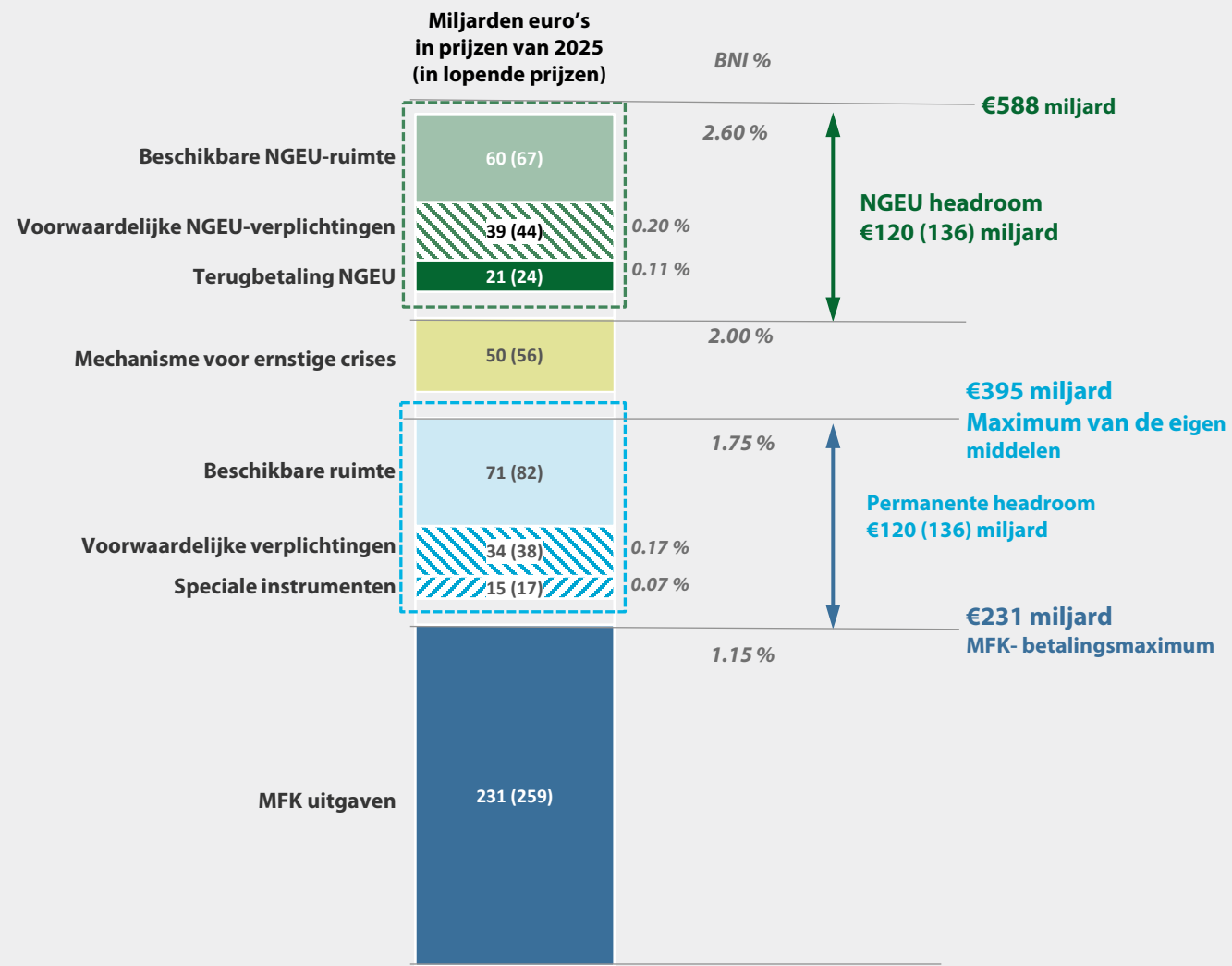
Het voorgestelde kader voor buitengewone leningen gaat vergezeld van een mogelijke specifieke buitengewone en tijdelijke verhoging van het maximum van de eigen middelen met 0,25 procentpunten, ofwel 350 miljard EUR ...

... Deze verhoging zou een aanvulling vormen op de buitengewone en tijdelijke verhoging van het maximum van de eigen middelen met 0,6 procentpunten, die bedoeld is om NGEU-leningen uit het huidige MFK te dekken en die ook van toepassing zal blijven tijdens het MFK 2028-2034

03

Garantstelling door lidstaten ('headroom')

Met de marge tussen de bekende/besloten begrotingsbedragen en de maximale jaarlijkse bijdrage op basis van het bruto nationaal inkomen ('headroom') garanderen de lidstaten de terugbetaling van EU leningen

03

Garantstelling door lidstaten ('headroom')

Met de marge tussen de bekende/besloten begrotingsbedragen en de maximale jaarlijkse bijdrage op basis van het bruto nationaal inkomen ('headroom') garanderen de lidstaten de terugbetaling van EU leningen

Welk risico is aan de headroom verbonden?

Dankzij dit mechanisme kan de Commissie de lidstaten aanvullende bijdragen vragen indien de normale begrotingsmiddelen van de EU ontoereikend zijn om de terugbetalingen van EU-leningen te dekken.

Ingeval zich een ontwikkeling voordoet als gevolg waarvan gebruik moet worden gemaakt van de headroom, vergelijkbaar met de gebeurtenissen rond de financiële crisis in 2008-2009, bestaat het risico dat de Commissie om aanzienlijk hogere bijdragen moet verzoeken in een periode waarin de financiën van de lidstaten zwaar onder druk staan.

04

Uw vragen

Briefing aan de commissies Europese Zaken en Financiën van de Eerste Kamer over de adviezen van de Europese Rekenkamer over de EU begroting 2028-2034

Stef Blok

Lid van de Europese Rekenkamer

Bezoek onze website: eca.europa.eu

Volg ons op X **@EUAuditors**

en op LinkedIn en Facebook

Bekijk onze video's op YouTube: **EUAuditorsECA**

Neem contact op via: press@eca.europa.eu